

Megjelenik hetenként kétszer
csütörtökön és vasárnap

Főszerkesztő és kiadó:
CSUKOVITS JÁNOS.

Felelős szerkesztő:
MAURER NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sopron, Ferenc József-tér

Városi és megyei
TELEFON 394. SZÁM.

ÚJ ÉLETT

Társadalmi és ismeretterjesztő lap.

Előfizetési ár:

Negyed évre. . . 2.—

Fél évre. . . . 4.—

Egész évre . . . K 8.—

Egyes szám ára 8 fill.

Egy óra . . . 70 . . .

Hirdetéseket a lap kiadó-
hivatala megegyezés szerint
felvesz.

Kéziratokat nem adunk vissza

Ki a hibás,

hangzik minden oldalról. Itt a tél, mi lesz a szegény emberrel a tavaszig, ha a drágaság így emelkedik tovább? Sőt mi több, akárhányszor az sem tud fához-szénhez, élelemhez jutni, akinek volna pénze, mert semmiből sincs készlet; volt, de elkapkodták. A nagy drágasággal kinlódók százszor is felvetik a kérdést: Ki a hibás?

Igen, ki a hibás? Talán az az őstermelő, aki nem akar semmit sem a vásárra vinni, mert a maximális megállapítások szerint nem kap érte annyit, amennyit szeretne, ezért azután vár, hiszen bizonyosan lesz idő, amikor többet is kap terményeiért. Sőt ha várni nem akar, akkor sem szükséges a vásárra menni, jönnek a barátságosan mosolygó képű szenzárok, megvesznek azok mindent, még pedig a maximális áron jóval felül.

Talán épen csak az ügynökök a hibásak, akik a közvetítő kereskedelem lelkiismeretlen kezelése által iparkodnak a zavarosban minél nagyobb zsákmanýra szert tenni. Négyyszer cserél gazdát az áru, mire rendeltetési helyéhez ér, mind a négy nyerni akar rajta, persze hogy horribilis ára lesz így mindennek. Más fajta a lelkiismeretlenségnek: óriási mennyiségben áll rejtett raktárakban az élelmi cikk, a közönség éheznek, a boldog raktártulajdonos pedig

mosolyogva dörzsöli becsületes munkától elszokott kezét a jó rebach reményében, amit ezzel az áruval csinálni fog, ha majd az éhező publikum olyan árt ad érte, amelyet ő akar (persze titokban megy az egész üzlet). Légió a számuk az ilyen leleplezéseknél, gondoljunk csak a budapesti zsir-hadjáratra és a bécsi rekvirálásra.

Ismét mások: nem így van; tulajdonképpen a kormány és a hatóságok a hibásak, mert nem járnak el vasszigorral a visszaélésekkel szemben, 500 koronára büntetik azt, aki 50 ezer korona hasznot zsebelt be. Nevetve fizeti ki az ilyen a mellényzsebéből a birságot és új üzlet után néz. Hibáznak ott is, hogy nem gondoskodnak kellő időben, kellő mennyiségű készletről, ha ezt megtennék, hiába volna a zug-ügynökök munkája, mindenki faképnél hagyná őket uzsoraáráikkal együtt.

Ismét mások: az egész elhatalmasodott zsidó, nagyrészt zsidó-szabaddköműves irányzat az egésznek az oka. Van pénzüik, vannak embereik; nem lehet velük semmit sem tenni. A páholyok szent berkeiben kiosztják maguk között a szerepeket — még élénken eszünkben vannak az elmúlt tél hadseregszállítói — s ha a közönség jajgat, panaszkodik, utálattal kezd fordulni minden tincses jövevény, minden keleti típusu arc felé, akkor azt mondják neki: Éhes vagy, fázol? Nem baj, nézd, menj

el a Lyon Leába, ezt neked irtuk, menj és azután mondd meg, vajjon nem a pajesz a legremekebb alkotás a földön? Haragszol a zsidóságra? Menj el a Simon Juditba, egyenesen számodra vetítettük filmre az Első Magyar Költőnek ezt a remekét, sirj tele három zsebkendőt részvéted őszinte könnyeivel aztán menj haza és álmodjál szépet.

Igen, zsidó propagandával, irántuk való részvét, hogy ne mondjam tisztelet keltével akarják éhes szánkat betömni, így akarják ellensúlyozni az elégtelenséget, amely feléjük, mint főbűnösök felé fordul.

Ki a hibás? Ezek-e vagy mások? Vagy ezek is és mások is? Vagy részben ezek és részben mások? Bajos volna megmondani pontos határozottsággal, bár meg vagyunk róla győződve, hogy eljön egyszer annak az ideje is, amikor ezekről a piszkos üzelmekről lehull a lepel, még ha a páholyok rejtelmességének titok-leple is az.

Egy azonban bizonyos. Nem hibás az a világnézet, amely gyermekeit egyéni becsületességre tanítja, olyan becsületességre, amely akkor is befolyásolja tetteiket, amikor semmi ellenőrzés sincsen, amikor lehetne tisztességtelen uton és eszközökkel nyereségre szert tenni s az emberek szemében — legálább is ideig-óráig — becsületességek maradni. Szükség volt erre mindig, de égető szükség van rá ma, nemcsak

Hősi küzdelmek.

Egy sebesült vitéz elbeszélése után írta Csukovits Sándor.

Itt vagyok a harctéren, de a harcban még nincs részem. A nyelvismeretem a divízió-parancsnokságnál tartott vissza. Egy ideig mint tolmács szerepeltem, mert a magyar és német nyelven kívül beszélem a szláv nyelveket is.

Emellett azonban van más teendőm is, én rekvirállok a tisztí étkező számára. Ne gondolják kérem, hogy ez a rekvirálás valami könnyű feladat. Hiszen most még otthon, a piacon is nehéz a bevásárlás, hát még csak itt! Hiába van pénzünk, ha üres a piac! Az orosz paraszt bizony mindent eldugott előlünk. Egyik-másik még az élelmiszert is a földbe ásta. Szegény, bizonyára azt gondolta, hogy mi valóban rablóbandák vagyunk, amivel tisztjei rémitgették. Pedig ugyancsak jól fizetünk mindenért.

Bemegyek egy paraszt házába, csirkét akarok vásárolni. A paraszt nagy alázatosan jön elém és sirva panaszkodik, hogy visszavonult testvérei mindenét felették. Odanézek az udvarra, hát bizony elég csirke szaladgál. „Ha mindenedet megették kedves testvéreid, hogyan szaladgálhat ennyi csirke udvarodon?” „Hm! ezeket meghagyták, de nem tudom ám összefogdosni őket.” „Nem is kell, van annak egyszerűbb módja is.” Veszem a puskát s lepuffantok egyet. Ezt már

a muszka sem vette tréfára. Ugyancsak megijedt a lövéstől, azt gondolta talán szegény feje, hogy a csirkék után ő következik. Elém térdelt s úgy könyörgött, hogy ne lőjlek, inkább megfogja a csirkéket. Becsülettel megfizetem a csirkék árát s ott hagyom a bámuló parasztot. Annak pedig majd az álla esik le ámultában, hiszen náluk még békében sem rekvirálnak ilyen gavallérosan, hát még háboruban!

Ez a szegény nép szánalmat ébreszt lelkünkben. A háború végigpusztít földjén, lángban áll kis viskója, de azért elviseli sorsát, mert az atyuska így akarta. Félnék, alázatos és fanatikus. Nem önérzetes, csak bizakodó. Erősen hiszi, hogy az atyuskának annyi serege van, hogy legyőzhetetlen. De alattomos is. Kémszolgálatra szívesen vállalkozik.

Most is egy suhancot vezetnek elénk. Rajtaveszett a kémkedésen. Dacosan néz szemünk közé, nem igen felel kérdéseinkre. Tudja, hogy kémkedéséért milyen jutalom vár reá, de meg nem török. A hadijog törvényei szerint követi társait.

Nem sokáig tart békés életem a front mögött. Megyünk bajtársaink után, akik nem messze tőlünk győzelmesen küzdenek már az ellenséggel. Halljuk az ágyu hivatató szavát, útunkra világít a fellobbanó lángok fénye: előre!

Előre bátran és kitartóan! A farsztó út

ne törje meg erőnket, majd pihenünk a kivívott győzelem után, vagy ha a kéréshetetlen halál kiüti kezünkől fegyverünket!

A hadak nyomain járunk, véres harcok jelei vesznek körül. Megpihenünk Janowban, ahonnan futva menekült az ellenség társaink vitézsége elől. Pihenjünk ma, holnap már ott lehetünk a harc tűzében!

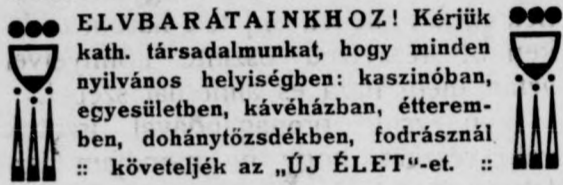
Polychna falu felé közeledünk. Elfoglaljuk a község nyugati részén elterülő dombokat s felfejlődünk. Most már szemébe nézünk az ellenségnek. Szabad szemmel is láthatjuk, amint beássa magát a község nyugati és keleti oldalán. A községtől északra, nyugatkeleti irányban hatalmas erdő húzódik. Itt rejtőzött az orosz seregnek zöme s itt volt a tűzérésük is.

A tájon a vihar kitörését megelőző néma csend uralkodik. Csakhamar kitör a harc zivatara. Villámfény cikkázik át a levegőn s menydörgéshez hasonló dörej reszketteti meg a földet. Elhangzottak tűzérésünk bevezető akkordjai, mire az I. és IV. zászlóaljunk előrenyomul s elfoglalja a falu egy részét. Megszólal az orosz tűzérés is s gránát-estőt zúdít reánk. Nagy aratása lesz ma itt a halálnak, de sok babér is fog teremni e helyen.

A falu déli részén, szemben az orosz fronttal, van az út. Erre tör előre a II. zászlóaljunk, melynek soraiban harcoltam én is. Míg a másik két zászlóaljunk erősen

a lövészárkokban, itthon is. Emlékszünk még, hogy mikor a háboru kitört és mindenki megzavarodott, felhangzott a jelszó: Mindenki maradjon a helyén! Helyes, de ehhez még tegyük hozzá: maradjon a helyén és tegye meg lelkiismeretesen kötelességét, akadályozza meg a lelkiismeretlenséget, amennyire csak hatáskörébe vág. A kormány és a hatóságok iparkodnak segíteni a bajokon s ez lassan sikerül is, ha a közgazgatási szervezet minden tagja az egyéni lelkiismeretesség elvére helyezkedik, bár sajnos, sok tekintetben már nehéz az elfajult viszonyokon segíteni.

Még egyet: az egyéni becsületesség jelszavát a páholyokban is kiadták már? Legalább most, mikor a csáló hadsereg-szállítók már bevannak zárva?

ELVBARÁTAINKHOZ! Kérjük kath. társadalmunkat, hogy minden nyilvános helyiségben: kaszinóban, egyesületben, kávéházban, étteremben, dohánytözsdékben, fodrásznál :: követeljék az „ÚJ ÉLET”-et. ::

A kath. Népkönyvtár története.

A Soproni Férjak Mária-kongregációja 10 éves történetének sajtó alatt levő kötetéből.

Az apostoloskodás kötelessége volt oka, hogy 1912-ben a sz. Orsolya-rendü apácák-tól átvettük a Kath. Ingyen-Népkönyvtár kezelését.

E könyvtár fentartása a szó legszorosabb értelmében apostoli munka. A szigorúan kiválasztott könyvek a családokban kézről-kézre járnak, hintik a jó magot s így mérhetetlen lelki hasznot hajtanak.

A Kath. Népkönyvtár akkor, amikor átvettük, 2129 német és 728 magyar könyvből állott. A magyar könyvek száma egy év alatt ezen felül emelkedett. Azonban annyi magyar olvasó jelentkezik, hogy ez az ezer is kevés; folyton-folyvást új könyvek beszerzéséről kellene gondoskodni. Új könyvek beszerzése, bekötése, a régiak kijavítása, a

helyiség megfelelő berendezése és felszerelése, tehetségünkhöz mérve óriási összegeket venne igénybe. Mi, a Férjak Mária-Kongregációja, mindent elkövettünk, amit elkövethettünk; kértünk pénzt és könyveket, a Népkönyvtárra fordítottuk rendezéseinknek főls jövedelmét s oda akarjuk fordítani e füzet hasznát is. Azzal, amit tettünk, annyit elértünk, hogy a Népkönyvtárt becsülettel fenn tudtuk tartani. De fejlesztésről eddig szó alig lehetett.

Bízunk a jó Istenben. Emellett tisztelettel és bizalommal fölhívjuk a kath. közönség jótékony figyelmét a kath. közérdeket szolgáló Kath. Népkönyvtárra, amelyet akkora mértékben fogunk fejleszteni, amekkora mértékben a kath. közönség mellénk áll. Sőt nemcsak a kath. közönséghez fordulunk, hanem valláskülömbőség nélkül mindenkinek jótékonyágát kérjük, mert Népkönyvtárunk minden igénynek megfelel és nagy számban látogatják nemkatholikusok is.

A Kath. Népkönyvtár története egyébként a következő.*)

A soproni Kath. Ingyen-Népkönyvtárnak alapját főt. Vályi Mihály, a „Voss“-féle kath. árvaház egykori igazgatója vetette meg, amennyiben saját magánkönyvtárát bocsátotta az olvasóközönség rendelkezésére.

Miután azonban a könyvtár helyisége (Halásztutca) messze esett a város forgalmától, főt. Hahnenkamp György, Vályi utóda az árvaház igazgatóságában, ezen könyvtárt céljának megfelelően és az olvasóközönség nagyobb kényelmére az 1883. évben a szent Orsolya-rendü apácák gondjaira bízta.

A szent Orsolya-rendü apácák felismerve a keresztény irányú könyvek nevelő hatását, a legnagyobb örömmel vették át a könyvtárt és az őket jellemző szorgalommal és kitartással oly virágzó állapotba hozták, hogy csakhamar mint általánosan ismert intézményt valláskülömbőség nélkül tömegesen kereste fel az érdeklődő közönség. És tekintettel Sopronnak mindegyre magyarosodó közönségére, az átvett német műveket fokozatosan magyar művekkel is gyarapították.

*) A most következő történet a Kath. Ingyen-Népkönyvtár 1913-ban kiadott könyvjegyzékének bevezetése. Szerzője Szmolyán Ferenc, a Kath. Ingyen-Népkönyvtár kezelő bizottságának elnöke.

állja a tüzkereztséget, mi az út domboldalának védelme alatt huzódunk előre. Az útnak felénk eső részén néhány különálló házra bukkanunk. Üres, elhagyott hajlékok, ki törődnek velük. Nem lehet ezekben egy lélek sem. Áthuzódunk az út tulsó oldalára s szemben állunk az oroszoknak keletre kanyarodó frontjával. Tombol már a harc, a magunk szavát sem halljuk. Mindenfelől és mindenfelé repülnek a gyilkos golyók. Én egy kereszt mellett állok s onnan szórom a halált az ellenségre. Mellettem tüzel két társam, de egyszer csak elnémul fegyverük s örökre elnémul az ajkuk. Nem messze tőlem egy káplártársamat szíven éri a golyó, összesik, de az oroszok még egész golyózápport zudítanak rá. Később tizenhét sebet találtunk szegénynek kihült testén.

S ekkor észrevesszük, hogy a néma házak is megszólalnak. Visszacsuszom az ut másik oldalára s ott egy nagy kő védelme alatt tüzelek a házakra. Néhány perc műve az egész. Társaim felgyújtják a házakat. De sok oroszoknak temetőjévé vált e néhány hajlék, amely még nem régen a csendes boldogság tanyája lehetett!

Derék alezredesünk mindenütt velünk van. Hős példát mutat katonáinak a halál megvetésére. Látom, amint jelt ad, integet kezével, amely e pillanatban fog fel egy ellenséges golyót.

Az uttól nem messze egy parasztasszony áll. Honnan kerülhetett elő, nem tudjuk. Ugyancsak integet testvéreinek, hogy figyelmessé tegye őket reánk. A kapitányunk némitotta el.

Ott áll egy rozoga malom védelme alatt a zászlótartó. Egy golyó ütődik épen a szíjához, megszédülve hanyatlik hátra, de ott teremnek hirtelen az ikerestvérek s biztos helyre viszik lobogónkat. Ezek az ikerk mindig együtt vannak. Alacsony, majdnem törpe fiúk, de vitéz katonák. Ha a harc hevében elszakadnak egymástól, a harc után ugyancsak keresik egymást, egymás keblére borulnak s úgy örülnek, hogy a muszka nem tett kárt bennük.

Erősen álljuk a harcot, amidőn észreveszünk, hogy az erdőből csak egy önzlik felénk az ellenség. Hátrahuzódunk és megfelelőbb vonalba fejlődünk. Az orosz tömeg meghorpan fegyverünk tüzetől. Erősen álljuk a helyünket, míg megjön a tartalékcsapatunk. Felváltanak bennünket derék honvédek és a közösek, diadalra viszik a harcot, amelyet mi bátor lélekkel s halálmegvetéssel órákon keresztül vívtunk. Mire lehanyatlott a nap, futva menekült az ellenség. A mieink már biztos fedezékből ritkították sorait.

Leszállt már az est a vérrel áztatott földre. Elvisszük sebesültjeinket s eltemetjük az idegen földbe drága hallottainkat. Ők már megvitták a nehéz harcot, pihenhetnek. De nekünk is pihenőre van szükségünk, hogy új erőt gyűjtsünk az új harcokra...

Másnap átkutattuk az egész harcterepet, de sehosem találtunk élő ellenséget, halottat azonban annál többet. Követtük az oroszok menekülési útját. Az erdőn túl egy kis tóra akadunk, amely mellett vagy 60—70 orosz feküdt holtan. Ugy látszik, sulyosan sebesülten idáig még elvánszorogtak, de itt már

Azonban a szűkös helyi viszonyok következtében a könyvtár helyiségére a szent Orsolya-rendnek égető szüksége lévén, a könyvtárt egy e célra megalakult bizottságnak ajánlotta fel.*)

A bizottság készséggel vállalkozott ezen üdvös intézmény átvételére és a könyvtárt 1912. évi szeptember hó 17.-én a Széchenyitér 18. sz. házában azon udvari helyiségében helyezte el, amelyet sz. Orsolya-rendje a könyvtár céljaira felajánlott.

A nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszter úr, méltányolva a könyvtár nemes működését, 59 kötetből álló külön könyvtárt volt kegyes adományozni.

A Katholikus Ingyen-Népkönyvtárt, amely nyitva áll vasárnaponként délelőtt 10—12 óráig, oly látogatott és közkedvelt intézménynek bizonyult, hogy a könyvtárban közreműködők alig képesek a könyvek kicserélésével járó munkát akadálytalanul teljesíteni.

Áldott legyen emléke főt. Vályi Mihály és Hahnenkamp György, volt árvaházi igazgatóknak, ezen könyvtár megalapítóinak; hála és elismerés illeti a nemesszivű sz. Orsolya-rendü apácákat, akik 30 éven át szerető gonddal tartották fenn ezen népszerű, kulturális intézményt, ami által jelentősen előmozdították a nép szellemi kiképzését és kiérdemelték az Ég kegyét.

A jó Isten áldása kísérje továbbra is a népnek ezen testet-lelket üdítő szellemi forrását, közkincsét és a jó Isten áldása legyen mindazokon, akik a könyvtárt erkölcsileg, anyagilag támogatják és így, bár közvetve, apostoli munkát teljesítenek.

*) Ez a bizottság a Férjak M.-Kongregációjának tagjaiból került ki s kerül ki jelenleg is; feladatát elárulja neve: kezelő-bizottság. Van a Népkönyvtárnak még egy, a tekintély alapján összeállított és felkért bizottsága, a felügyelő bizottság. Tagjai állásuknál fogva: a soproni város-plebános, a Kath. Konvent elnöke, az Urak-Mária-Kongregációjának asszisztense és a Férjak-Mária-Kongregációjának prézeze. Tehát jelenleg: Dr. Zehetbauer Ottó, Dr. Kretschy Sándor, Dr. Wosinszky István és Dr. Schügerl Gyula.

Adakozzunk a vak katonák számára!
E célra adományokat szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk is elfogad és nyilvánosan nyugtat.

elnyomta őket a halál. A többiek sem törődhetek nagyon velük, hiszen a saját menekülésükről kellett gondoskodniok.

Ez a csata, melynek csak főbb mozzanatait emeltem ki röviden, fegyvereinknek nem kis dicsőségét jelenti. Először is aránytalanul nagyobb erővel állottunk szemben, amit különösen akkor vettünk észre, mikor az orosz tartalékja kezdett felénk özönlenni az erdőből. Hiába hullott az orosz, mint aratáskor a kalász, nem akart ritkulni tömege. Három zászlóaljunk vette fel diadalmasan a harcot az ellenség tizenhárom zászlóaljával szemben! S mennyivel jobb volt a terep az orosz számára! Lövészárkokban volt a frontja, a tartalékjának pedig sűrű erdő adott menedéket. Csak legnagyobb hősi önfeláldozás arathatott itt győzelmet! S e győzelem dicsőségéből a legszebb babér tisztjeinket illeti; akik mindenütt sorainkban voltak a legnagyobb veszély közepette is.

Szomorú látványt nyújtott a csatatér. Ahová szemünk csak tekintett, mindenütt sűrű tömegekben borította a földet az elesettek hullája. Körülbelül 3200 orosz maradt a csatatéren. S el kell ismernünk az ellenség vitézségét: hadifogoly aránylag kevés akadt kezeink közé.

Tőlünk is áldozatot követelt a heves harc, de a mi veszteségünk sokkal kevesebb volt. Midőn bucsuzunk elesett hőseink sírjától, hisszük, hogy a nemzeti lélek hálás kegyelele száll a messze idegenbe és hantjuk fölé, hiszen a béke érdekében kibontott zászló becsületéért áldozták fel életüket s hiven teljesítették szent kötelességüket! (Folytatjuk.)

Megyünk Szerbiába.

Népszínmű 3 felvonásban.

IRTA: SÁGI LAJOS.

Utánnomlás tilos. — Piri és Székely-cég tulajdona.
Színpaddal szemben kézirat.

(Folytatás.)

Kisbiró: Csakhogy má eccer ement ez a tintanyaló nótárius, mer biz isten nem mulathattunk volna kedvünk szerént! Annyit beszél, mint egy vén asszony. Aztán nekem különösen kötelességem meghagatnyi, mer hát én hivatalbéli ember vagyok. Hanem mast aztán szabad a vásár. Hej Stiglic! Az én nótámat.

Stiglic: Igen is, kenyergem alázatosán. (A kisbirónak a fülébe muzsikál.)

Esküdné (a Bakternéhez): Gyűjjon kedves sógorasszony, mennyünk haza, iszen valami jó kis útravalót is köll készítenyi szeretett fíjainknak, kik emennek messze a rákok országába.

Bakterné: Bizon, mond valamit sógor asszony. Ezek csak hadd mulassanak... Isten tuggya mikor mulatnak megest így egygütt... (Mind a ketten el.)

(A jelenlevők egyenként eltávoznak, csak a szereplők maradnak a színpadon. A férfiak a Siff-hez, a nők jobbra balra el.)

Kisbiró: Sógor, te édes bakter sógor! Hun vagy?

Bakter: Ehun vagyok-e?

Kisbiró: Hun az ördögbe?

Bakter: Nem lácc? Ehun iszom-e!

Kisbiró: (Mindenfélé nézeget.) Ahán, má látlak, hanem hát gyűjide mellém, mer úgy illik, hogy a kösségnek a hivatalbéli emberei egyetértsenek. Ugye bíró uram?

Biró: Ugy, úgy fiaim, csak mulassatok. Én mast egy kis időre bemenek a kösség-házba, hogy a hivatalbéli dolgokat elintézzem, mert hát mondok a jegyző úr annyi paksa-métát hozott, hogy csuda. Aztán hát megkö azt nézni, hogy mi foglaltatik benne, mer hát azt mondta, hogy azokat ki kő ragasztanyi a templomra, meg a kocsmára, hogy minden irástudó fél elővashassa. (Biró el.)

Pista (Ki eddig félrehúzódva Juliskát nézegette, amint az az asszonyokkal tereferélt, most feléje tart. A színpadról mindenki távozik, csak Pista, Juliska, kisbiró és a bakter maradnak ott.)

Juliska (Észre veszi Pistát, körülnéz, aztán ő is feléje tart.) Nem fél emennyi a háboruba?

Pista: Nem én, angyalom Juliskám, ha te azt mondod, hogy még ezután is hú maradsz hozzám.

Juliska: Ah, igazán, ... hogy is tud még bennem kételkednyi? Szeretem bizon, ezután még jobban mint eddig. Imádkoznyi fogok az Istenhő, hogy magát őrizze meg, segítse meg, hogy a rákok e' ne talájják.

Pista: Ah Juliskám! Mivel tudom én neked ezt a nagy jószágodat meghálányi?

Juliska: Azzal, hogy szeret, hogy nem felejt el akkor se, ha majd má messze idegenben lesz is. Ugye nem?... Mer én megérezem ám azt, hogy gondol-e rám, hogy nem felejt-e el.

Pista: Nem felejt-e el? De nem ám! Hanem inkább mindig rád gondolok. Te leszöl az eszembe mindig, ha lefekszem, ha fölkelek. Rád gondolok, ha a csaták bevében vérel leszek beföstve, ha a golyó talál és esőtétednek szemeim és akkor leszek csak igazán boldog, mer megnyílnak a lölki szemeim és azokkal tisztán látom majd a te angyali arcodat, minek látása meggyógyítja sebemet, nem halok meg, hanem visszagyüvök hozzád, drága felejthetetlen Juliskám! (Megöleli.) Istenem! Milyen boldogság

halgatnyi szived dobogását... Juliskám! Hiszed-e, hogy mikor visszagyüvök, egymásé lehetünk? Gondolod-e, hogy az édes-apádnak meglágyu a szive irántam és nem ellenkezik a mi boldogságunkkal?

Juliska (Gyöngéden kibontakozik Pista karjaiból): Nem csak hogy hiszem, hanem biztosan tudom is, hogy megszereti majd magát, hogyne szeretne meg egy hőst, mer iszen maga hős lesz, ugye?

Pista: Az leszek Juliskám! Ugy harcolok majd, mint egy orosz lány. És nekem az könnyű lesz, mer tudom, hogy nemcsak a hazáér, hanem teértem is harcúhatok.

Juliska (Ijedten): Jaj, az apám szavát hallo! Menek, mer ha meglátta, hogy... akkor veszve van minden reményem. Isten vele! A szokott időben és helyen várom majd magát. Isten vele addig is. (Juliska el.)

Pista: Isten veled drága Juliskám! Milyen angyal, milyen édes minden szava, mintha méz vóna.

Bakter (A bakter és a kisbiró addig, míg Pista és Juliska közti párbeszéd folyik isznak és erősen gesztikulálva beszélgetnek): Hé Pista! Ugye édes az epér? Azt montad az előbb, hogy olljan mint a méz, ha-ha-ha... De hát az illen fiatal emberek még az édességet szeretik. Hanem mink má ugye sógor, (pityókásan csuklik) jobban szerettyük a savanyóságot. Kivált az illen jó hegyajjait.

Kisbiró (ittasan): Hegyajjai, hegyajjai, hun van, hun van?

Bakter: Itt van sógor, itt van.

Kisbiró: Add ide, had iszom, had iszom! (Elveszi az üveget s aztán tántorogva iszik.)

Pista: Kedves két pajtás. Ti nagyon méllen néztetek az üveg fenekére. (Pista el.)

Bakter: Most meg hát add vissza, én had igyam!

Kisbiró: Igyá, igyá, aztán aszongya (rekedten):

Boszniának hegyei,
Jó fekete tölgyei
A magyar királyé,
Mégis az a kutya szerb
El akargya vennyi.
Megáj, megáj kutya Szerbia
Nem lesz tied soha Bosznia
Mer a magyar nem enged
Mig a vére nem ered
Akár mennyit szenved...

Bakter: Hát izé sógor! Te édes sógor! Csak magunk maradtunk?

Kisbiró: Hát persze, hogy magunk, azt hiszed talán, hogy minden ember olljan kirtartó, mint az ilyen hivatalbéli emberek, mint mink vagyunk?

Bakter: Hanem hát azt szeretném tunnyi, hogy hogyan is gyutottunk mink ennyi finom itahó?

Kisbiró: Ejha sógor! Tebeléd aligha beléd nem vágott a mendörgös menkü?

Bakter: Mér, mér? Te édes sógor, mér?

Kisbiró: Azér, mer má azt se tudod, hogy fi-e vagy lány!

Bakter: Nem-eee...? Több eszem van, mint egy bolond fiskálisnak.

Kisbiró: Van ám, de ludvércod. Ha vóna egy kis ész a fejedbe, akkor azt is tunnád, hogy mindenki mozzgatva van, mer háboru lesz.

Bakter: Még csak az kő, hogy éngem valaki mozzgasson, tudom, hogy a pofájára mászok neki... Na, nem igaz? (Tántorog). Nem köll engem mozzgatnyi, mozzgok én magamtu is.

Kisbiró: Na ha mozzgó, akkor amondó vónék, hogy mozzgyunk e a Siffhő.

Bakter: E má aztán bölcs beszéd, ebbü má csakugyan megláccik, hogy neked sincs kevesebb eszed, mint egy suszter majiszternek.

Kisbiró: Most az eccer neked is igazad van.

Bakter: Persze, hogy az... Aszongya... A Siff felé áll a kocsim ruggya Siffhő menek az Isten is tuggya.

(Egymást átölelve rekedten énekelnek és indulnak.)

(Függöny.)

MÁSODIK FELVONÁS.

I. JELENET.

Juliska egyedül.

Juliska (A kisasztalnál ül és borsót tisztogat. Dalol.):

Hej, de minden elcsöndesült egyszerre,
Mintha mindenki el lenne temetve.
Hiányzik a falu disze, virága,
Árva lelkem egyedüli vigasza.

Jaj de sokat fáj a szívem utánnad,
Nem maradt nekem más, mint csak a bánat,
Én Istenem, hallgasd meg az imámat:
Segítsd, őrizd az én kedves rózsámat.

Ha megőrized azt, kit én szeretek,
Kit én soha, soha el nem felejték;
Vissza adod az én szívem reményét,
Oh, hallgasd meg lelkem esedezését!

(Kis szünet.) Ah, kituggya látom-e még valaha...? Nem öli-e meg az ellenség kegyetlen golója? Oh, az a kegyetlen halál! Ott nem tesz személyválasztást. Ott mindenki haldoklik. (Összekulcsolja kezét.) Isten! Csak tebenned bízom, csak tehozad esedezem. Te hozzád, ki látod szívem keservét, ki tudod, hogy bánatomat, fájdalomomat csak neked mondhatom el, csak te vagy, kinél vigasztalást kereshetek, csak benned remélek, mer csak te adhatod nekem azt, akit a földön a legjobban szeretek, csak te, ki ezt a világot alkottad, bölcs és igaz Isten.

II. JELENET.

Biró és Juliska.

Biró: Min gondolkozol te édes lányom?

Juliska: Imádkozom, édes apám!

Biró: Imádkozól? Nagyon szép! Csak hogy minek éppen itt... és most...?

Juliska: A, kedves apám, iszen most nem köll megválasztanyi a helet, meg aztán az időt, hogy hunn imádkozunk, mikor most ojan nagy szükség van Isten kegyelmére és pártfogására, hogy vezesse győzelemre a magyart.

Biró: Na jó, jó, hát iszen... igaz, igaz... (Izgatottan jár fel s alá) hanem izé, én... mást gondolok...

Juliska: Ugyan mit gondol, édes apám?

Biró: Mit? Hát... izé... én azt gondolom, hogy (Mérgelesen a kalapját az asztalra csapja) talán még most se verted ki a fejedbü azt a gyütt-ment zsöllért!

Juliska: A, édes apám, nem gyüttment az!

Biró: De ha én mondom akkor az, aztán pontom!

Juliska: Ugyan mér haragszik rá, édes apám, iszen nem sértette az meg magát soha se? Nincs annak igazán egyéb büne, mint, hogy zsöllér. Az pedig nem bün, mer a szegénységet nem lehet senkinek se bünül fölronyi. Ezt csak ehisi édes apám?

Biró: De nem addig van az! Én azt szeretném, ha te is azt hinnéd amit én hiszek, akkor legalább nem szomorítanád ezt az amugy is sokat szenvedő öreg apádat... Hallottad má! hogy szivgyöngeségbe szenvedek és nem szabadna mérgelednem!... Hát akkor ne mérgecsis!

Juliska: A, kedves apám, iszen nem szándékom, én midig jó és szófogadó lánya vótam és igazán nem is gondójjá, hogy mennyire fáj az nekem, ha magának akaratlanú szomorúságot okozok.

Biró: Fáj!! — Hm hm! — Hát akkor tudd meg, hogy a legnagyobb szomorúságot

avval okozod nekem: hogy mindig arú a (nyomatékosan) zsöllérrü álmodozó!

Juliska (kezét összekulcsolja): De édes Apám!...

Biró: Semmi de! Ha jó lányom akarsz lenni, akkor feledd el! Aztán punktom.

Juliska: Megpróbálom azt is, de nem hiszem, hogy...

Biró: (Mérgeesen közbeszól.) Hinned köll mer ha nem akarod hinnyi, akkor megtagadlak, hogy valaha az én lányom vótá, mer olyan lány nem lehet az én lányom, aki nekem szót nem fogad. Értetted? Ennek így kö lenni aztán punktom.

Juliska: Édes apám!

Biró: Ne szaporítsuk a szót, amit mondtam, megmontam, aztán punktom! És ebbü nem is tágítottok. Vagy én, vagy ő. Majd meglátom, melliket választod. Aztán punktom! Ez után pedig csak azt ajánlom, hogy ne sokat melázz, hanem láss a dógod után. Nem látod, hogy a nap má millen magassan jár? Aztán az ebédü meg még semmi sincs. Én most e'nézek a mezőre a krumplicsodok után, hanem mire visszagyüvök, ebéd legyen ám. (Indul.) Ennyi szomorúság, ennyi gond! Ezt ki nem bírom. (El.)

Juliska: Oh, adj nekem erőt Istenem, hogy mind ezeket elviselhessem. Ah, mit kellett megérnem. Az apám kitagadással fenyeget. Mér...? Azér mer őt szeretem? Mer képe most is itt van a szivembe? Mer nem tudom őt elfelejteni? Nem tudom! (Csendesen zokog.) Nem is fogom soha, soha! Történjék aminek történnie köll. Tagaggyon ki az apám, vessen meg a világ; vagy történnék velem bár akármí, őt el nem felejttem soha se, amíg csak éllek. (Szemét megtörli s dalolni kezd.)

Látogass meg álmaimban,
Erősítsd a szivemet,
Mert másképpen ki nem bírom,
Ezt a nehéz küzdelmet.
Légy itt nállam szellemeddel,
Ne hagyj magamra engem!
Akkor biztos győzelemmel
Állok mindennel szemben.

III. JELENET.

Juliska. Esküdtné.

Esküdtné (jön, a kerítésen átbeszélget): Ejnye adta szentem lánya, de jó kedved van!

Juliska: A néni, dehogy is van... Inkább mindig szomorkodom.

Esküdtné: A, a, szentem Juliskám, én csak ammondó vagyok, hogy nem szokott az danónyi, akinek bánattya van. De meg hát iszen te minek is szomorkonná, nincs neked se fiad, se urad a háboruba, mint nekem. Három fiam már ement, aztán ki tuggya?... Nem viszik-e el az aptyukomat is? Ugy hallaccik, hogy minden katonavissett embernek e'kö mennyi, aki csak fegyverfogható. Az én uram pedig vót katoná, még pedig küső országba szógát.

Juliska: Tán csak nem? Iszen ugyis milyen sokan ementek má.

Esküdtné: El ám, de azt mondja ez a kerekes mónár, hogy a muszkákka is meg kö verekennyi. Aztán meg azt mondgya, hogy azok meg annyian vannak, mint a fűszál.

Juliska: Jaj Istenem! Azér talán majd csak győz a magyar?

Esküdtné: Azt hiszem, majd csak győznek. Mer iszen azt mongyák ezek a beső emberek is, hogy biztossan a magyar nyer, — mer segít neki a nagy-német is — pedig hát ezek má mégis csak járatossabbak ezekbe a polotikabeli dógokba.

Juliska: A tanító ur?

Esküdtné: Az is, meg a tisztelendő úr is monta a minap, — mikor a párgabonát megvittem neki... Hanem izé... (a kis ajtón bemeget) jaj Istenem én mintha ráérnék, mondok, hogy illen sokáig itt csöppe-

nek... Hát izé... Juliskám tudod-e, hogy mér gyüttem? (Juliska mellé ül bal felől.)

Juliska: Nem én, amíg meg nem modja a néni. (A borsótisztogatást abbahagyja.)

Esküdtné: Hát csak azér gyüttem vóna kedves lányom, (jövetelenek célját leplezi) hogy nem vóna-e a házkörül úgy volentérbe egy kollós tik?... Mer hát, mondok, azt gondótam e' hogy ez a háború csak nem tarthat soká... aztán ha meggyün az én kedves Józsi fíjam, azt akarnám, hogy megházasoggyon. Mer hát amint tudod nekem is jó vóna má egy fíjatal segítség a házná. Mer bizon édes lányom, öregszem ám má' én is; mosmá hijába — nem vagyok az, aki vótam.

Juliska: Én e'hiszem, hogy nehéz a néni-nek is azt a sok dógot evégezni, ami a házkörü előfordúl. Különössen most férfiak héjján...

Esküdtné: Az ilyen beszédet szeretem, ahogyan te beszéssz, mer látom, hogy beismered, hogy igazam van. Ezt nagyon szeretem!

Juliska: Igazán néni?

Esküdtné: Aztán má ha ennyire vagyok, mondok én neked többet is, mer ha ehagatnám, talán még az ódalamat is kiszurná. Megosztán hát egy szó mint száz. Te Juliskám!... Hát izé... Tudod-e kit választottam én az én kedves Józsi fiamnak feleségü?

Juliska: Nem én néni, amíg nem monggya.

Esküdtné: Ejnye, ejnye pedig má ki is taláhattad vóna (Gyengén meglöki.) no.

Juliska: A, néni, de hogyan? Iszen nem vagyok én gondolat óvasó.

Esküdtné: Ha nem vagy is az, azér etaláhattad vóna, hogy hát... Na de izé... ha te nem találod ki, majd megmondom én... Téged, szentem Juliskám! (Meg akarja ölelni.)

Juliska: (Közömbösen.) Engem?

Esküdtné: Tégedet bizon édes lányom. Ugye örüsz neki? Mer bizon derék egy fíu ám az én Józsi fíjam.

Juliska: Az igaz, hogy derék fia van, de én csak azér nem örülök neki, mer én még nem menek férhő.

Esküdtné: Jól van, jól édes lányom. Én is így beszétem, mikor a napam megkért, meg iszen minden lány így beszél örömben. Mer ugyan mellik lány ne örüne annak, hogy férhő mehet?

Juliska: Má pedig néni én nem örülök neki egy csöppöt se. Mos má pedig ne vegye rossz néven, ha megmondom, hogy én tovább nem érek rá beszélgetnyi, mer mos má az ebéd után kö látnyi. Az előbb azt kérdezte a néni, hogy nincs-e a házná kollós tik, hát a bizon nincs. Arru pedig, amit az előbb mondott, fölösleges beszényi. (Kezét csipőre teszi.)

Esküdtné: Jó van lányom, majd mire megin együvök, máskép beszéssz ám te... Ej ezek a lányok milyen nagy mesterek, először mindig máskép beszének, mint ahogyan éreznek. Igaz... Én se mentem magamat... mer bizon én is montam eleget abba az időbe, hogy nem... Hej pedig pedig azt szerettem vóna má, ha ugy lett vóna. Na de mire még egyszer együvök, majd máskép beszéssz ám te.

Juliska: Az meglehet. Csak arra kérem, hogy a második gyüvetelét, minél megszzebberre halassza. (Folytatja a borsó tisztogatást.)

Esküdtné: Na jó van lányom, most csak tisztogasd a borsót tovább, én most emenek, de majd visszagyüvök. Isten veled. (Indul.) Ezek a lányok, ezek a lányok, még most is csak ollanok, mint amikor még nekem is nyíllott a rózsá. (El.)

Juliska: (A borsót összeszedi. Készül elmenni.) Mégcsak az hiányzott, hogy teljes legyen a szenvedésem; tudtam, hogy majd ez is bekövetkezik. Tudtam, mer iszen az

apám má szót egyszer felülé... De megmutatom, hogy hijába lesz minden törekvésük, mer én az én Pistámé maradok mindörökre... Istenem! megin hozzád fordulok, hogy légy segítségemre, hogy ezt a fogadásomat megtarthassam! (Kívülről beszélgetés hallatszik. Juliska hallgatózik.) Ah! Má gyünnek az apám meg a munkások. Dél ugyan nincs még, de má most sietnem köll az ebéddel. (A borsót felveszi. El.)

IV. JELENET.

Biró. Bakter. Kisbiró. Munkások.

Biró (A biró jön elől, utánna a többiek): Na hát má itthon is vónánk ám kedves atyám fíja. Dél most még nincs ugyan, de majd míg az ebéd kész lesz, majd csak e'dödörgünk valami felü itt a kis asztaná. (Leülnek.)

Kisbiró (Előveszi pipáját): No hát a má bizonyos, hogy nem unatkozunk, ha a háboru felü beszélgetünk. Meg aztán hát én tudok is maguknak beszényi igen sok ujságot.

Biró (Rágyujt): Tud-e? Hát aztán hogyan?

Kisbiró: Hogyan hüm! Hát nem tuggya a biró ur, hogy az én felesigem egy nagy polityikus, aki mindent tud. Aztán meg hát tudhat is, mer iszen mindig evve a Szájasné szomszédasszonnyal tárgyó, annak a fíja pedig nagy ur a katonaságná.

Mind: Igazán.

Kisbiró: Igaz bizon. Fölvitte egészen a zupás őrmesterségig.

Bakter: Hát a má pedig nagy ur akkor.

Biró: Ez a Jancsi, a fíja?

Kisbiró: A hát. Ugye ki gondóta vóna, hogy a Jancsi illen nagyra vigye?

Biró: Aligha jó esze nincs a gyerekek.

Bakter: Annak kö lenni, mer különben nem vihette vóna ennyire!

Kisbiró: De nem ám! Aztán hát ü mindent megír az anyjának, a meg emongya az én felesigemnek, tud is az én felesigem mindig valami ujságot.

Biró: Igazán?

Kisbiró: Igaz bizon. Hanem aztán tud is ám ugy beszényi, akár egy fiskális!

Bakter: Nahát e má csakugyan igaz! A mútkor én is hallottam, mikor a kösségház felé mentem, aztán hát éppen akkor beszét neki valamit a tanító ur, valamit a háboru felü. Hanem a vót ám csak kriksz-kraksz beszéd, de a te feleséged biztossan megértette, mer akkor nem hógatla vóna.

Kisbiró: Hahaha... az még semmi se. Otthui hallanád! Mondom ugy beszél, mint egy fiskális.

V. JELENET.

Postás és előbbiek.

Postás: (Jön, egy csomó papirost hoz.) Itthon van a biró ur?

Biró: Ehun vagyok-e! Mit hoztá hé? Mi van abba a sok papirosba írva?

Postás: Hát azt hiszi biró uram, hogy én püspök vagyok, aztán mindent tudok?

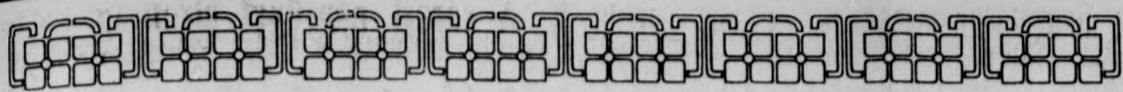
Biró: Hiszi a fene! Dehogy hiszem, hanem egy postásnak azt má még is csak köne tunnyi, hogy mit hoz. Vagy mi?

Postás: Arra való az irás, majd megmagyarazza az, hogy mi foglaltatik benne. Isten velük! (El.)

Bakter (Sértődötten.): Márucse, ugy beszél ez a nyavajás postás, mintha valami hévatalbéli ember vóna. (Kisbiróhoz.) Na nem igaz?

Kisbiró (Megvetőleg.): Az ám az árgyélossát, ugy beszél velünk, mintha legalább is egyenlő rangu vóna velünk.

(Folytatás következik.)

Hattyudal.

Most már én búcsuzom
Mert ez így nem mehet
Már a végtelenbe,
Hogy minden vasárnap
Egy-egy rossz versemmel
Én kopogtassak be!

Mert a sok beszédnek
A költészetben is
Mégis sok az alja
És majd a szerkesztő
A kies Bánfalván
Végre megsokallja!

Egy percre azt hittem,
Óh! de mily csalódás!
Hogy én költő vagyok;
És jó Petőfivel,
Szávay Gyulával
Már egy polcon vagyok!

Az uram haragszik
És mindig azt mondja
Ez papir-pazarlás;
És hogy halálos bűn
Egy jámbor asszonytól
E sűrű versgyártás.

Mivel a férjeknek
A ház-as-életben
Igazit kell adni
És egy jó asszonynak,
Egy hű feleségnek
Szépen elhallgatni!

Igy hát leszállottam
Én a képzelgésnek
Nagy magaslatáról;
És már lesétáltam
A költészetemnek
Szép Parnaszusáról.

Költészet bérében
Nyugodt lehet most már
Petőfi, Szávay,
Letört szárnyaikkal
Nem fogok már többet
Utánuk szállani!

Még azt is mondta ám
A prédikáción
Az én drága gazdám,
Hogy a gáz-sparheretnél
Az író toll helyett
A kanalat forgatnám!

Továbbá azt mondja
Életemnek párja
Ha okosabb lennék,
Kilenc gyerekűtőknek
Éhes kis szájába
Édes kását főznék!

Anyósom azt mondja
Hogy sokkal jobb tenném
Ha csibét költenék,
E nagy drágaságban,
Sanyaru világban,
Sokkal többre mennék!

Na de hát ki adna
Egy anyós szavára
Bárhogy is szeretem,
De a költészetben
Semmiféle anyós
Nem parancsol nekem!

Még az Emma tant is
Mert kozmás a leves
És lesült a tészta,
Még ő is azt mondja
A versfaragásból
Elég lesz Mariska!

Igy esküdtött össze
De csak irigységből
A család ellenem;
Megyek a konyhába,
De az ételeket
Juszt is elégetem!

Mint illik, búcsuzom
Mivel hogy elfogyott
Már ugyanis a témám;
És már érzem, hogy
Hűtlenül elhagyott
A költői vénám!

Kedves jó publikum
A szives türelmet
Köszönöm hát neked!
És költészetemre,
Rossz kis verseimre
Most már pontot teszek!

Rábel Lászlóné.

Világháboru.

HÖFER JELENTÉSE:

Hivatalos. Budapest, nov. 26.

Orosz hadszintér:

Nincs nevezetesebb esemény.

Olasz hadszintér:

A görzi harcvonalon a helyzet változatlan. A heves harcok tovább folynak.

Az ellenségnek az Oslavica szakasz ellen intézett ismételt támadásai megghiusultak.

A Monte san Michele északi lejtőjén a harc éjjel még folyamatban volt. E hegycsucs ellen intézett előretöréseket visszavertük.

Minél világosabban kénytelenek az olaszok belátni, hogy legújabb támadásuk is teljesen hasztalan, annál sűrűbben esnek nehéz bombák és gyújtó gránátok Görz városára, amelyet most már tervszerűen lönek romba. A leégett és szétrombolt házak és templomok száma napról-napra növekedik. Eddig épületekben 25 millió korona értéket képviselő kár esett. A magántulajdont képező műemrek gyűjteményeket sújtó kárt még felbecsülni sem lehet.

Délkeleti hadszintér:

A Drina felső folyásánál küzdő cs. és kir. csapatok az ellenséget a Colesen és Kozara nyergen tul szoritották vissza és elfoglalták Cajnicát.

Zászlóaljaink a montenegróiakat a Giljeva Planinán is (Sjenicától délnyugatra) visszavetették.

Hadoszlopaink Novibazártól délre a Mokra Planina hegységen vonulnak felfelé.

Mitrovicától délnyugatra elűztünk egy szerb utóvédet.

Rigómező teljesen a szövetségesek birtokában van.

HÖFER, altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese
(M. S. O.)

A NÉMET VEZÉRKAR BESZÁMOLÓJA:

A nagy főhadiszállás jelenti:
Berlin, nov. 26.

Nyugati hadszintér:

Az arcvonal számos helyén tüzérségi harc. Egyéb ujság nincs.

Keleti hadszintér:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja:

Az oroszoknak ama kísérletei, hogy a Misse Pulpenál átkeljenek, megghiusultak.

Az ellenségnek Berzemündenél és Dünaburg északi arcvonalán ellenünk intézett támadásait visszavertük.

Lipóti bajor herceg hadcsoportja:

Említésre méltó esemény nem történt.

Linsingen tábornok hadcsoportja:

Említésre méltó esemény nem történt.

Balkáni hadszintér:

Sjenicától és Mitrovicától délkeletre az ellenség utóvédjeit, amelyek e helyen Mak-kensen tábornagy hadcsoportjai előtt még tartották magukat, visszavetettük.

(M. S. O.) Legfőbb hadvezetőség.

A szerb hadsereg visszavonulása.

A szerb hadsereg zöme a „Baseler Anzeiger” értesülése szerint mindössze 7000 négyzetkilométernyi területen van összezsúfolva olyan vidéken, amelynek utjai teljesen járhatatlanok. A szerb sereg helyzete reménytelen, mert ha még sikerülne is valahol keresztülvágnia magát és valamilyen hegy-szoroson át elmenekülne, eleséget sehol sem talál. Növeli a bajt a francia haditudósítók jelentése szerint az a körülmény, hogy a visszavonuló szerb csapatokat sok ezer szerb menekülő család kíséri és ennek a nyomoruságos népnek betevő falatja sincs.

Hirek.

Meghalt az olmützi hercegérsek. Bauer Ferenc bíboros, olmützi hercegérsek f. hó 25-én este 74 éves korában elhunyt.

Pozsonyi gróf és örökös fővárapítány. Öfelsége Erdődi gróf Pálffy Gyulának, Vöröskő örökös váruának és Pozsony vármegye örökös főispánjának, mint a Pálffy-család legidősebb férfitagjának és a Pozsony vármegyében kebelezett várapítányügyi szeniorátus jelenlegi törvényes birtokosának a pozsonyi örökös várapítányi címet az azzal összekötött jogokkal adományozta.

Vilma királynő jubileuma. Amsterdamból jelentik: Vilma, Hollandiának rajongásig szeretett királynője a napokban ünnepelte trónalépésének 25 éves évfordulóját. Vilma tíz éves korában lépett trónra, de tényleg csak nagykorúsítása után uralkodott. Uralkodásának huszonöt esztendeje alatt jólétet, békességet szerzett országának, amelynek belső életét nem rázkódtatta meg semmiféle zavar.

Bonaparte Klementin hercegnő meghalt. Genfből jelentik: Bonaparte Klementin hercegnő, Bonaparte Louis Lucien herceg neje, Londonban hirtelen meghalt.

Katonai kitüntetések. Öfelsége elrendelte hogy újlag a legfelsőbb elismerésben részesüljenek az ellenség előtt tanusított bátor magatartásukért: Richter Károly, a 13. cs. és kir. tüzérezred t. kapitánya, Schwarz Alfréd és Szigethy Ernő a 48. cs. és kir. gyalogezred főhadnagyai és Bentzik Ferenc ugyane gyalogezred tart. hadnagya és Renner Gusztáv 76. gyalogezredbeli századosa.

Népfőlkelő hadapródok kinevezése. A honvédelmi miniszter a háboru tartamára kinevezte népfőlkelő hadapródokká Feigelsstock Frigyes őrmestert és Stiskarek Károly c. szakaszvetőt a 76. gyalogezrednél, Mersich Róbert 18. honvéd-gyalogezredbeli őrmestert.

Kitüntetett honvédek. A hadrakelt seregnél az erre felhatalmazott parancsnokság kitüntette a 2. oszt. ezüst vitézségi éremmel Lang Ferenc honvédet a 18. honvéd-gyalogezredben; a bronz vitézségi éremmel Cserpnyák József és Varga Ferdinánd szakaszvezetőket, Koltai Vince és Hönigschnabel József tizedeseket, Slittinger József honvédet a 18-ik honvédgyalogezredben.

Papszentelés Pannonhalmán. Fetsner Antal győri megyés püspök Tihanyi Márk és Kolos Ferenc sz. Benedek-rendi tanárokat 1915. november 22-én alszerpapokká, 23-án szerpapokká, 24-én áldozópapokká szentelte a pannonhalmi főmonostor templomában.

Hősi halál. H a n z m a n n Jenő hadapród, aki a szerb harctéren srappell-lövéstől a fején súlyosan megsebesült, a miskolci katonai kórházban f. hó 23-án elhunyt. Hozzá tartozóit sürgönyileg értesítették a halálesetről. — P ó s Lajos hadapród, joghallgató az olasz harctéren e hó közepe táján hősi halált halt. A hősi halált halt hadapród Pó s Lajos ev. elemi iskolai nyug. igazgató unokaöccse. — K o l w e n t z Antal szakaszvezető a vojszicai koleraállomáson 29 éves korában elhunyt. Nagy höflányban lakó özvegye és két gyermeke gyászolja.

Egyházmegyei hir. A nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter bemutatása alapján a megyés püspök V i s i Péter kunzigeti adminisztrátort kinevezte kunzigeti plébánossá. V i s i Péter középiskolai tanulmányait részben Sopronban, a theol. főiskolát Győrött végezte.

Szabadságolás. Szabó Gyula, a kismartoni polgári iskola tanára, aki a vármegyei tűzoltóság terén nagy érdemeket szerzett magának, megrongált egészségének helyreállítása végett 6 havi szabadságot kapott.

Magyar istentisztelet a domonkosok templomában. A soproni szt. Domonkos-rendház örömmel értesíti a helybeli nagyon tisztelt katolikus közönséget, hogy most vasárnap, azaz nov. 28-tól kezdve, minden vasár- és ünnepnap az esti órákban magyar szentbeszédet tart. Az istentisztelet sorrendje a következő: Vasár- és ünnepnap: Délelőtt: Szt. mise: 6—7—9 és 10 órakor. Délután: 1/25-kor német rózsafüzér, 5-kor német szt. beszéd, utána litánia, 6-kor magyar rózsafüzér, 1/27-kor magyar szt. beszéd, utána litánia. Hétköznap: Reggel: Szt. mise: 6—7 és nyáron 1/28, télen pedig 8 órakor. Este: 6 órakor litánia. A *soproni Domonkos-rendház.*

Elhunytak. B u k i Ilona szakácsné, aki a Ferenc József kaszárnya tart. kórházában égési sebeket szenvedett és ezek következtében halt meg a betegházban. — Özvegy G r i e s z l e r V i n c e n é 75 éves korában hunyt el f. hó 26-án. — H a j e k József nyug. posta és távirda-főfelügyelő f. hó 27-én, S c h o t t n e r Tófor m. kir. posta-levélhordó f. hó 26-án 62 éves korában elhunyt.

Fehér fogoly. Á d á m J. a 49. gyalogezred őrmestere Szarazvámon fehér foglyot lőtt, amelyet Fromwald Tamás vendéglős Wachtel Frigyes tanítónak küldött. Wachtel tanító a ritka f e h é r foglyot praeparálta és muzeumunknak adományozta.

Tanulmányi kirándulás. A helybeli főreáliskola tanulói osztályfőnökük kíséretében Szombathelyre tanulmányi kirándulást tettek, ahol megtekintették az ottani muzeumokat és gyárakat. Ez alkalomból P e r e p a t i c s István a szombathelyi főreáliskola igazgatója kalauzolta őket.

„A Férfiak Máriakongregációja Sopronban 1905—1915.“ E címen egy jól vezetett kongregációnak eseményekben gazdag történetét, eleven és változatos munkáját leíró könyvecske látott napvilágot. A kongregáció ügyének lelkes szeretete, a kongregációs munka eredményen érzett öröm tetszik ki a könyvecske minden sorából, különösen a II. részből. Mert míg az első részben az események elsorolása a szerzőt akadályozni látszik céljának, a kongregációs élet magasztalásának megvalósításában, addig ez a szándék a II. részben szabad folyást nyer. A II. rész a kongregánista eszmék, ideálok, szabályok és munkakörök életrevalóságának

és megvalósíthatóságának valóságos apologiája. Minden kongregánista, elsősorban minden kongregációs vezető tanulhat belőle mélyebb megértést, nagyobb szeretetet kongregációja iránt. Mi a magunk részéről csak azt az óhajt fűzzük e könyvecske megjelenéséhez, vajha a magyarországi katolikus hitélet magujhódására minél több ilyen Mária-kongregáció támadjon, főleg ugyan a városokban, de a nagyobb községekben is és találjon kellő megértésre és méltatásra ugy a papságban, valamint a hívekben is. Ez püspöki karunknak is csak öröme és édes hazánk javára szolgálhat. — A hönyvecske ára fűzve 1 K, kötve 2 K. Kapható Sopronban, Piri és Székely könyvnyomdájában, Ferenc József-tér 5 és a szerzőnél Dr. Schügerl Gyula, hittanár, prézesnél Erzsébet-utca 16. A könyvecske tiszta jövedelme a soproni kat. Ingeny-Népkönyvtáré.

Az új egyházi év kezdetén új rend, szép magyar nyelvünk újabb ténfoglalása s Isten házában való terjesztése is kezdetét veszi. Nem azért örülünk ennek az eseménynek, mintha ezzel a német nyelv visszaszorítását remélnők, nem, az csak maradjon meg soproni közönségünknek s a Domonkos atyák templomába járó híveknek. Mi főleg azért örülünk, hogy végre városunk legvonzóbb templomában is magyar imát, magyar éneket és magyar szónoklatot hallhatunk; hogy végére annak a látszatja is megszűnt, mintha a soproni Domonkos-atyák hazafiság tekintetében a többi rend s más városbeli rendtagjaik mögött állanának. Tiszteljük a német ajku templomba járó hívők jogait s méltányos kívánságait, de megkivánjuk viszont mi, magyar nyelvűek is, hogy legalább annyi jogunk legyen és lelkiismeretünk oly mértékben nyerjenek kielégítést, mint az övéik. Azért ha holnap az új egyházi év első vasárnapján először hangzik el a hívők magyar éneke s a magyar szónoklat, hálás szívvel gondolunk a rendtartomány érdemes főnökére, aki először érezte ez intézkedés szükségességét s először fáradozott annak megszüntetésén s a rend ügybuzgó tagjaira, akik örömmel s készséggel vállalkoztak a német istentisztelet mellett a magyar istentisztelet tartására is. Most rajtunk mulik, hogy a jó domonkos atyák áldozatkész buzgalmát e magyar istentiszteleten való minél tömegesebb és gyakoribb megjelenésünkkel megháláljuk. r. r.

A városi pénzügyi bizottság kedden tartott ülésében a f. évi költségvetését tárgyalta s a községi pótdátót 78%-ban állapította meg. E szükséglet 4,081.866 K 44 f. Városi bevételekből fődőzetet nyer: 3,477.382 K 20 f. A hiányt 78%-os községi pótdából: 473.435 K 04 f és 5%-os házbérfillérből: 131.049 K 20 fillérből fődőzik.

Örökimádás című hitbuzgalmi havi folyóirat legújabb száma rendkívül dus és érdekes tartalommal jelent meg. E valóban életrevaló folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IV. ker., Üllői-ut 77.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 korona. Ajánljuk t. előfizetőink pártfogásába.

Itthonmaradottaknak Hadbavonultaknak Sebesülteknek

nagyon alkalmas az **Egresits Erzsébet** által irt **horvát nyelvű** ének- és imakönyv. A könyv tartalmaz 63 éneket és imát, szintúgy litániákat különféle háborus alkalmakra. Ezen keménykötésű könyv egyúttal becses emlékül is szolgál.

SPOMINAK

na 1914. i 1915. leto kad je vas svit
va oružju i strašnom boju stal.

*

JACKE

na duhovno batrenje našega ljuctva,
spisane krež

Elisabetu Egresits

iz Koljnofa.

Četerta izdanje.

Ára 50 fill. Vidéken portóval 60 fill.

Megrendelhető utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett:

PIRI ÉS SZÉKELY-cégnél
Sopron, Ferenc József-tér 5. sz.

Soproni Takarékpénztár

SOPRON

Széchenyitér 19. szám

Alapított 1842.

Felek részére nyitva
d. e. fél 9-től 12-ig,
délután 3-tól 5-ig.

Fiók: Ruszt

Ferenc József-tér

Betétek takarékkönyvecskére és folyószámlara

Jelzálogkölcsonök

Előleg értékpapirokra

Váltó elszámítás

Tőzsdei megbizások

Sorsjegyek, külföldi pénznemek

Az összes bankügyeletekben legelőnyösebb kiszolgálás.
Safekasszák bérbeadása.

„EMLEKIRAT“ a rokkantügy jelesül: a Magyarorsz. Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyűjtés-nek államosítása ügyében

című 50 oldal terjedelmű rendkívül érdekes röpirat
A. HORVÁTH ENDRE pt. főtiszt tollából — megjelent,
mely tanulmány intenciója immár országos üggyé vált.

Ára: 30 fill. Vidéki rendeléseknél az összeg előre beküldendő. (Egy példánynál bélyegben.)
Kapható: kiadóhivatalunkban, továbbá Máhr Árpád cs. és kir. udv. könyvk., Blum Nathán Piri Dániel papirkereskedőknél és az összes dohánytőzsdeknél.

Nyomatott Piri és Székely könyvnyomdájában Sopron, Ferenc József-tér 5. (Ezelőtt Háromház-tér).